Deloitte.

Accountantsverslag 2022
Gemeente Sittard-Geleen
22 juni 2023

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Amerikalaan 110
6199 AE Maastricht Airport
Postbus 1864
6201 BW Maastricht
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9901
www.deloitte.nl

Aan de leden van de
gemeenteraad van de
gemeente Sittard-Geleen
Postbus 18
6130 AA SITTARD

Datum
22 juni 2023

Ons kenmerk
2306E3A6B9/AG

Behandeld door
I. Wetters MSc RA
Audit Director
Tel: 06 2078 9984
iwetters@deloitte.nl

J.W.A. Geurts MSc RA
Audit Manager
Tel: 06 8333 0179
jgeurts@deloitte.nl

drs. R.A.A.M. Erkens RA
Audit Manager
Tel: 06 8201 2535
rerkens@deloitte.nl

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2022 van de gemeente Sittard-Geleen. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2022 van de gemeente Sittard-Geleen.

Bij de jaarrekening 2022 van de gemeente Sittard-Geleen hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt

De jaarrekening 2022 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sittard-Geleen. Wij hebben bij deze jaarrekening een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het getrouwe beeld en de rechtmatigheid.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging van 21 december 2022.

Wij bespreken onze bevindingen met de commissie B&V

Wij hebben dit verslag op 1 juni 2023 tijdens de bijeenkomst met de Commissie begroten en verantwoorden besproken en uw vragen beantwoord. De inhoud van dit accountantsverslag is door ons afgestemd met het bestuur en de ambtelijke organisatie.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

I. Wetters MSc RA

Op alle opdrachten verricht door Deloitte, behoudens M&A Diensten, zijn de Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2020 gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24362837 van toepassing.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is een zogenoemde affiliate van Deloitte NSE LLP en maakt onderdeel uit van het internationale netwerk van Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting 4

- Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen 5
- Onze belangrijkste conclusies als basis voor de controleverklaring 7

Bevindingen jaarrekening 9

- De financiële positie van uw gemeente 10
- De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle 14

Interne beheersing 20

- De belangrijkste bevindingen inzake de interne beheersing 21

Overige aangelegenheden 22

- Overige aangelegenheden 23

Bijlagen 24

- Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen 25
- Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle 26
- Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen 27
- Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2022 28
- Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging 32

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Getrouwheid en rechtmatigheid	• Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt inzake het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid ervan. Er bestaan geen verschillen van inzicht met het college van burgemeester en wethouders over de gehanteerde grondslagen, de verslaggeving, of de uitkomsten van onze controlewerkzaamheden. Na onze controle resteert er één tekortkoming ten aanzien van de rechtmatigheid van de Europese aanbestedingen, voor een totaalbedrag van € 200.000. • De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 4,1 miljoen, respectievelijk € 12,3 miljoen.
Financiële positie	• De financiële positie ultimo 2022, uitgedrukt in de solvabiliteit (eigen vermogen/totaal vermogen), is gestegen ten opzichte van 2021 (van 14% naar 18,1%). Verder zijn ook de kengetallen voor de nettoschuldquote (2022: 77,2% en 2021: 92,1%) en de structurele exploitatieruimte verbeterd (2022: 8,4% en 2021: 0,6%). • De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2022 bedraagt € 29,8 miljoen (2021: € 27,4 miljoen). Dit betreft de algemene reserve (€ 19,5 miljoen) en de algemene reserve risicobeheersing (€ 10,3 miljoen). De algemene reserve bestaat uit drie onderdelen, te weten: een minimale buffer van 2% van het begrote totaalsaldo aan lasten, raadsbesluiten over mutaties in de algemene reserve, en een surplus. De weerstandscapaciteit is hoger dan de door de gemeente Sittard-Geleen onderkende en aanwezige risico's van € 10,82 miljoen (2021: € 14,02 miljoen). In deze € 10,82 miljoen is een genormeerd risicoprofiel begrepen van 1% van het begrotingstotaal (€ 4 miljoen). De weerstandsratio 2022 bedraagt 2,75 (2021: 1,95). Conform het model geeft dit de score 'ruim voldoende'. Deze score valt binnen de bandbreedte die de raad aan het college heeft meegegeven. • U heeft een gerealiseerd saldo begroot van nihil, en realiseert over 2022 een positief saldo van € 23,0 miljoen.
Interne beheersing	Uw gemeente heeft de basis op orde ten aanzien van de randvoorwaarden van interne beheersing. Zo is er sprake van passende functiescheidingen, van gedefinieerde taken en bevoegdheden, en van een gedegen eerste registratie. Uw financiële beheersing waarborgt een betrouwbare financiële verslaglegging.
Kwaliteit verslaggeving	Tijdens de controle hebben wij het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingsvraagstukken geëvalueerd. Hierbij valt te denken aan het proces rondom de verbonden partijen en aan schattingen (bijvoorbeeld inzake de voorzieningen). Een voorbeeld hiervan is het beoordelen van het toepassen van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en het consistent toepassen van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsvraagstukken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.
Samenwerking met de ambtelijke organisatie	Tijdens onze controlewerkzaamheden was er sprake van een uitvoerig en plezierig contact met elkaar. Vooraf hebben wij een duidelijke gezamenlijke planning afgesproken, met concrete mijlpalen. Deze planning werd vanzelfsprekend afgestemd op het bestuurlijke traject van de jaarstukken 2022. Het frequente contact met uw ambtelijke organisatie heeft bijgedragen aan de effectiviteit van het controleproces.

Bestuurlijke samenvatting

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Betrouwbaarheid geautomatiseerde gegevensverwerking en cybersecurity	Naar aanleiding van onze IT-werkzaamheden hebben wij u een aantal adviezen gegeven. Op basis van onze werkzaamheden kunnen wij niet zonder meer steunen op de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Hierover rapporteren wij verderop in dit verslag. Onze aanpak ligt daarmee in lijn met die van voorgaande jaren. Inzake cybersecurity zien wij dat de gemeente de juiste acties heeft ondernomen. Zo zijn er verdere stappen gezet om de informatieveiligheid en de privacybescherming in de organisatie te verhogen.
Naleving van de Europese aanbestedingsregels	Wij constateren twee bevindingen als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels. Er zijn door de ambtelijke organisatie uitgebreide interne-controlewerkzaamheden uitgevoerd, door middel van een spend-analyse en detailcontroles. Tijdens de controles op de Europese aanbestedingen is er een onrechtmatigheid geconstateerd ten aanzien van het inhuren van beveiliging. Dit leidt tot een onrechtmatigheid van € 200.000. Ook is sprake van een onzekerheid in de rechtmatigheid van de EU-aanbestedingen met betrekking tot software, ten bedrage van € 243.000.
Begrotings-rechtmatigheid	Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van de begrotingsrechtmatigheid naar het onderdeel “Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid” in de jaarrekening. Hiermee legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over de rechtmatigheid van de lasten over 2022. Op basis van de controle zijn er lastenoverschrijdingen geconstateerd van € 340.000 bij programma 1 Veiligheid, € 1,4 miljoen bij programma 3 Economie, € 2,2 miljoen bij programma 6 Sociaal Domein, en € 245.000 bij programma 7 Volksgezondheid en Milieu. Bovenstaande overschrijdingen worden gedekt door direct gerelateerde baten, zodat de overschrijdingen niet meetellen voor het oordeel.
Frauderisicoanalyse	Tijdens onze controle vragen wij u jaarlijks om inzicht te geven in uw eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking kan bevatten als gevolg van fraude of vanwege het overtreden van de wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van de inschattingen, het proces dat u daarbij hanteert, en de communicatie daarover met het personeel en met de gemeenteraad. Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico’s, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken. Volledigheidshalve vermelden wij dat wij geen signalen van (het vermoeden van) fraude hebben ontvangen gedurende onze controle.

Bestuurlijke samenvatting

Onze belangrijkste conclusies als basis voor de controleverklaring

Onze opdracht is ongewijzigd uitgevoerd

Met de opdrachtbevestiging heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2022. Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend (geweest) voor onze controle:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- Het controleprotocol 2022, dat op 26 januari 2023 is vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Sittard-Geleen.

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking of wijziging in de reikwijdte van onze controle. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2022 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Toelichting uitgebreide controleverklaring

De controleverklaring bij de jaarrekening vervult een belangrijke maatschappelijke functie. Hierin geeft de accountant namelijk weer of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de resultaten en de financiële positie, en of de baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De gebruikers van jaarrekeningen hebben aangegeven behoefte te hebben aan meer inzicht in de door de accountant ter zake uitgevoerde werkzaamheden. Dit heeft, in combinatie met een wijziging in de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (de voorschriften voor het uitvoeren van een accountantscontrole) geresulteerd in een uitgebreidere tekst van de controleverklaring bij uw jaarrekening 2022. In het hoofdstuk 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' doen wij aanvullend verslag van onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's, het naleven van de wet- en regelgeving, en de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Bij de jaarrekening 2022 van de gemeente Sittard-Geleen hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2022 van de gemeente Sittard-Geleen uitgevoerd en hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Wij hebben geen niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot het vermogen en het resultaat

Wij hebben tijdens onze controle geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd, groter dan onze rapporteringstolerantie, die van invloed zijn op het vermogen en/of het resultaat van de gemeente.

Wij hebben controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot de rechtmatigheid

Ten aanzien van de rechtmatigheid van de programma-begroting hebben wij geen overschrijdingen geconstateerd. Tijdens de controles op de Europese aanbestedingen is een onrechtmatigheid geconstateerd ten aanzien van het inhuren van beveiliging, leidend tot een onrechtmatigheid van € 200.000. Tevens is sprake van een onzekerheid in de rechtmatigheid van de EU-aanbestedingen betreffend software, ad € 243.000.

De in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2022, zijn in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door de gemeenteraad vastgestelde Normenkader 2022.

Geen feitelijke, niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot de SiSa-bijlage

Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) geconstateerd in de in de SiSa-bijlage 2022 verantwoorde informatie.

Geen feitelijke, niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Wij hebben tijdens onze controle geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd, groter dan onze rapporteringstolerantie, die van invloed zijn op de WNT. Voor de controle van de WNT hebben wij onze interne specialisten ingezet.

Er is geen sprake van belangrijke wijzigingen in de verslaggevingsregels

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de resultaten van uw gemeente. Daarnaast vereisen zij van het management het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeente zijn uiteengezet in de toelichting op de jaarrekening 2022, bij het onderdeel "Uitgangspunten en grondslagen", en zijn niet in belangrijke mate gewijzigd.

Wij hebben het door het college van burgemeester en wethouders en het ambtelijk management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevings-praktijken geëvalueerd, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Bestuurlijke samenvatting

Onze belangrijkste conclusies als basis voor de controleverklaring

Wij zijn van mening dat de verslaggevingsvraagstukken en de toegepaste inschattingen goed onderbouwd en redelijk zijn, en dat deze consistent zijn gebruikt.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Sittard-Geleen

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochter-ondernemingen of de member firms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectievelijke zuster- en/of dochterondernemingen en de gemeente, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging is te vinden in Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging.

De grondslagen van de jaarrekening voldoen aan de daaraan te stellen eisen

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeente zijn uiteengezet in de toelichting op de jaarrekening 2022, bij het onderdeel “Uitgangspunten en grondslagen”. De grondslagen zijn toegepast met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording. De grondslagen voldoen aan de daaraan te stellen eisen.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.

De jaarstukken 2022 van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag 2022 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen).
- De jaarrekening 2022 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten, met toelichting en SiSa-bijlage).

De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (over onder andere weerstandsvermogen en risicobeheersing, bedrijfsvoering en verbonden partijen) het jaarverslag.

Op basis van de Nederlandse wetgeving en de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NVCOS) 720 is de accountant verplicht bepaalde werkzaamheden uit te voeren met betrekking tot het jaarverslag en tot de andere informatie die in de jaarstukken is opgenomen. Als onderdeel van dit vereiste hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag de vereiste informatie bevat op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV.
- Wij hebben, voor zover wij kunnen beoordelen, vastgesteld dat de verklaringen van het college van burgemeester en wethouders in het jaarverslag, en de andere informatie zoals opgenomen in de jaarstukken, verenigbaar zijn met de beweringen en verklaringen die in de jaarrekening zijn opgenomen.
- Wij hebben vastgesteld dat de verklaringen in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.

Bevindingen jaarrekening

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting van ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente

De vermogenspositie van uw gemeente is fors toegenomen

Het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenten, maakt een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd. De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming.

Het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten over het boekjaar 2022 bedraagt € 28,100 miljoen voordelig. Per saldo is tussentijds € 5,100 miljoen aan de reserves gedoteerd, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2022 € 23,000 miljoen voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het overzicht hiernaast hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen. De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2022 circa 18% van het balanstotaal (ultimo 2021: 14,100% van het balanstotaal) en is toegenomen met circa € 23 miljoen ten opzichte van 2021.

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar is weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten, plus of min de mutaties in de reserves (tussentijdse resultaatbestemming). Deze mutaties in de reserves bestaan uit de onttrekkingen aan en stortingen in de reserves gedurende het boekjaar. Deze mutaties worden doorgevoerd op basis van de door de gemeenteraad genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van eerdere politieke besluitvorming.

Wat het voorgaande concreet betekent voor uw gemeente, hebben wij in het overzicht hiernaast weergegeven.

Eigen vermogen (x € 1.000)	2022	2021	2020
Eigen vermogen per 1 januari	**71.473**	**62.886**	**57.933**
Tussentijdse resultaatbestemming	-5.106	3.469	1.282
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	28.145	5.119	3.671
Eigen vermogen per 31 december	**99.618**	**71.473**	**62.886**

Exploitatieresultaat (x € 1.000)	
Totale baten	407.592
Totale lasten	-379.447
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	**28.145**
Af: stortingen in reserves	-28.777
Bij: onttrekkingen aan reserves	23.671
Saldo mutaties reserves	-5.106
Gerealiseerd resultaat	**23.038**

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting van ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente

Het overzicht van baten en lasten over het boekjaar 2022 laat een positief gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten van € 28,1 miljoen zien, ten opzichte van een begroot saldo van nihil.

De jaarrekening 2022 sluit – na het verwerken van de mutaties in de reserves – met een voordelig gerealiseerd resultaat van € 23,0 miljoen.

De grootste voordelen ten opzichte van de begroting doen zich voor bij de volgende programma's:

1. Economie (€ 1,5 miljoen).
2. Sport, Cultuur en Recreatie (€ 1,5 miljoen).
3. Sociaal Domein (€ 7,9 miljoen).

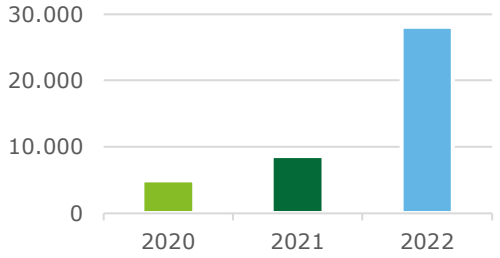
Algemene dekkingsmiddelen (€ 14,1 miljoen).

In de programmaverantwoording geeft het college van burgemeester en wethouders per programma op hoofdlijnen een verklaring voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging.

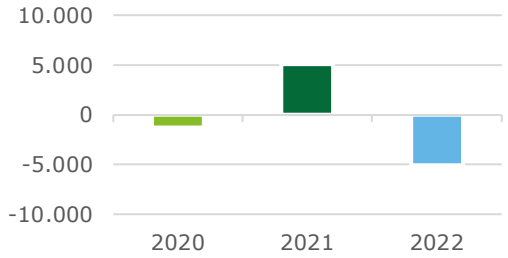
De gemeente heeft de belangrijkste verschillen toegelicht en heeft de financiële impact ervan in kaart gebracht.

In de paragraaf Begrotingsrechtmatigheid van onze rapportage gaan wij nader in op de verschillen tussen de begrote en de werkelijke lasten in het kader van de begrotingsrechtmatigheid.

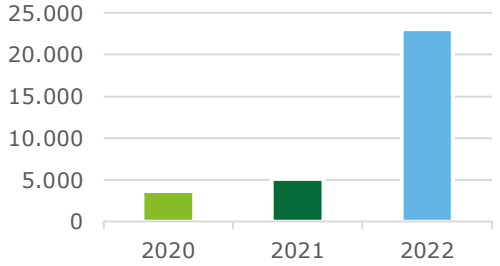
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten (x € 1.000)

Saldo mutaties in reserves (x € 1.000)

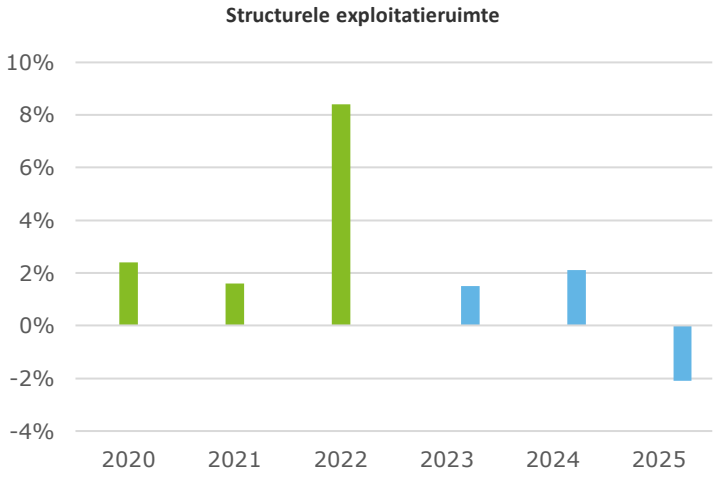

Gerealiseerd resultaat (x € 1.000)

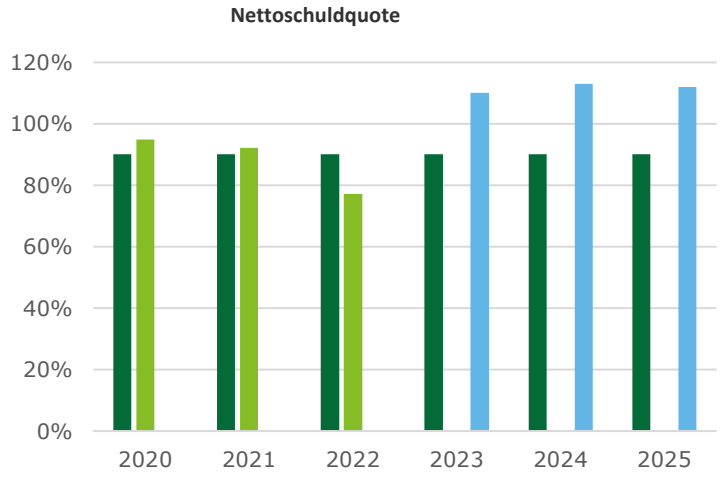

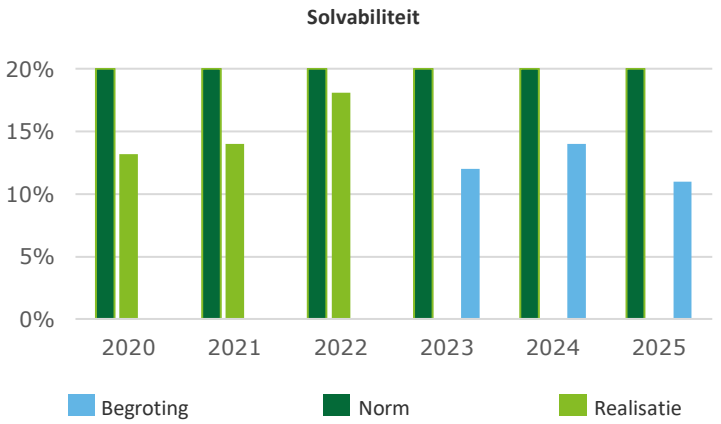
De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting van ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente

Kengetallen voor de gemeente Sittard-Geleen (werkelijk over de periode 2020-2025)

Uit bijgaande grafieken blijkt dat de situatie voor de gemeente wat betreft deze kengetallen weinig risicovol is als deze cijfers worden afgezet tegen de normen van de VNG. De structurele exploitatieruimte bedraagt 8,4% en ligt hiermee ruim boven de norm van 0%. Dit is overigens het gevolg van een late aanpassing in de algemene uitkering die vanuit het Rijk komt via de decembercirculaire. De solvabiliteit bedraagt 18,1% en kwalificeert daarmee als meest risicovol. Indien de solvabiliteit groter wordt dan 20%, valt deze in de categorie ‘gemiddeld risicovol’.

Positief is de daling in de nettoschuldquote. Deze weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De nettoschuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Aangezien deze lager is dan 90%, wordt deze op basis van de VNG-normen als ‘minst risicovol’ gezien.

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting van ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente

Het weerstandsvermogen is toegenomen

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de door de gemeente geschatte risico's. Beide zijn gemuteerd in 2022 en worden hieronder nader toegelicht.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 29,8 miljoen (2021: € 27,4 miljoen). Dit betreft de algemene reserve (€ 19,5 miljoen) en de algemene reserve risicobeheersing (€ 10,3 miljoen). De beschikbare weerstandscapaciteit is daarmee toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar. De algemene reserve bestaat uit drie onderdelen, namelijk: een minimale buffer van 2% van het begrote totaalsaldo aan lasten, raadsbesluiten over mutaties in de algemene reserve, en een surplus.

Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van de risico's – die in de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" van het jaarverslag is opgenomen – geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een schatting van de kans dat het geïdentificeerde risico zich voordoet, om daarmee de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen. Daarbij geeft het college van burgemeester en wethouders een doorlopend inzicht in de grootste risico's (qua financiële impact en kans) voor uw gemeente, en is vermeld welke risico's zijn vervallen en welke nieuw zijn geïdentificeerd. Ook is er een inhoudelijke toelichting gegeven op de nieuw gedefinieerde en gewijzigde risico's in de top van de belangrijkste risico's.

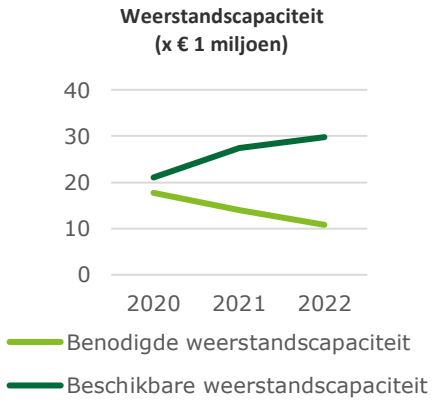
Uw gemeente heeft op basis van deze risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Het berekende bedrag voor specifieke risico's bedraagt € 10,82 miljoen (2021: € 14,02 miljoen).

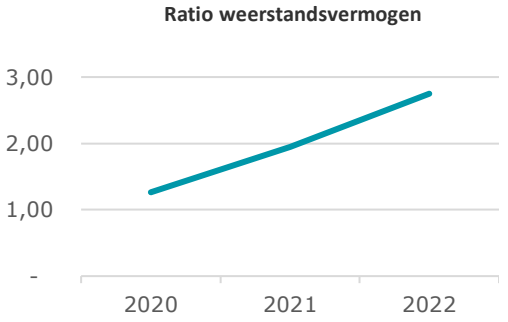
Ten opzichte van 2021 is hiermee sprake van een afname van de gekwantificeerde risico's met € 3,2 miljoen. Dit betreft meerdere risico's die lager worden geclassificeerd. Deze zijn terug te vinden in hoofdstuk 2.2.2. Overigens is in de genoemde € 10,82 miljoen een genormeerd risicoprofiel begrepen van 1% van het begrotingstotaal (€ 4 miljoen).

De ratio 'weerstandsvermogen' bedraagt op basis van deze cijfers 2,75. Dit wordt veroorzaakt door een hogere beschikbare weerstandscapaciteit dan de ingeschatte risico's. Hiermee voldoet uw weerstandscapaciteit aan de gestelde norm van > 2 en is deze 'ruim voldoende' te noemen.

Wij constateren dat het uiterst positieve resultaat van 2022 voortkomt uit incidentele baten. Deze baten zijn ontstaan door de systematiek die het Rijk hanteert voor de algemene dekkingsmiddelen. Conform deze systematiek wordt verwacht dat de gemeente Sittard-Geleen met een begrotingstekort te maken zal krijgen in de komende jaren (het zogenoemde 'ravijnjaar').

De verbetering van de huidige financiële positieve van de gemeente Sittard-Geleen is dus geen structurele verbetering. De gemeente dient ook in de komende jaren kritisch te blijven op haar financiële positie.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Begrotingsrechtmatigheid en grondexploitaties

De begrotingsoverschrijdingen zijn adequaat toegelicht in de jaarrekening

Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van de begrotingsrechtmatigheid naar het onderdeel “Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid” in de jaarrekening. Hiermee legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over de rechtmatigheid van de lasten over 2022. Op basis van de controle zijn er lastenoverschrijdingen geconstateerd van € 340.000 bij programma 1 Veiligheid, € 1,4 miljoen bij programma 3 Economie, € 2,2 miljoen bij programma 6 Sociaal Domein en € 245.000 bij programma 7 Volksgezondheid en Milieu.

Het overschrijden van de lasten worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten en is hiermee wel onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel in het kader van de rechtmatigheid. Per saldo zijn er geen overschrijdingen die meetellen in ons oordeel over de rechtmatigheid.

Bij het beoordelen van de investeringskredieten hebben wij vastgesteld dat er geen overschrijdingen hebben plaatsgevonden. Alle overschrijdingen die hebben plaatsgevonden zijn tijdig gemeld. Derhalve hebben wij geen onrechtmatigheden geconstateerd wat betreft de investeringskredieten.

Grondexploitaties

Over het algemeen stellen wij vast dat de meeste grondexploitaties van de gemeente Sittard-Geleen binnen afzienbare tijd aflopen, zodat de ramingen in de grondexploitaties beter zijn in te schatten en het bijbehorende risicoprofiel steeds verder afneemt. In boekjaar 2022 zijn de grondexploitaties Engelenhof, Leijenbroekerweg/Vijverpark en Middengebied Dassenkuil afgesloten.

De grondexploitaties zijn door u voor de jaarrekening 2022 opnieuw doorgerekend (geactualiseerd). Waar nodig zijn door u de verwachtingen bijgesteld, waarmee tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd, en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening moet worden getroffen.

Ultimo 2022 is een bedrag van € 3,4 miljoen (2021: € 3,3 miljoen) opgenomen in de voorziening negatieve plannen, om de naar verwachting niet meer met verkopen goed te maken kosten te dekken.

Over boekjaar 2022 is er tevens een tussentijdse winst genomen van € 114.000, die voor € 100.000 betrekking heeft op het afronden van het project Leijenbroekerweg/Vijverweg’.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de (ontwikkelingen in de) grondexploitaties verwijzen wij naar de ‘GREX JAARREKENING’, die tezamen met de jaarstukken 2022 ter goedkeuring aan de raad zal worden voorgelegd.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Vastgoed, voorzieningen en waardering financiële vaste activa

Vastgoed

Eind 2022 bedraagt de boekwaarde van de materiële vaste activa van de gemeente Sittard-Geleen € 370,7 miljoen (2021: € 368,1 miljoen). De materiële vaste activa zijn conform het BBV opgesplitst in: investeringen met een economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden opgelegd, en investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut. De grootste componenten binnen de materiële vaste activa betreffen de gebouwen (€ 118,4 miljoen) en de grond-, weg- en waterbouwkundige werken (€ 223,2 miljoen). Het algemeen gemeentelijk beleid houdt in dat de verkoop van overtollig gemeentelijk vastgoed wordt voortgezet. Dit vastgoed is opgenomen onder de voorraden voor een bedrag van € 19,5 miljoen. Door de wijziging in bestemming van maatschappelijk gebruik naar verkoop is er een indicatie op een mogelijke bijzondere afwaardering van de boekwaarden van de betreffende panden. Gedurende onze controle hebben wij geen bevindingen geconstateerd betreffende de duurzame waardevermindering van het vastgoed, omdat de betreffende panden nagenoeg geen boekwaarde meer hebben. Gezien de lage boekwaarden is het aannemelijk dat er boekwinsten worden behaald indien het vastgoed wordt verkocht, vanwege de huidige marktwaarde ervan.

Voorzieningen

De gemeente Sittard-Geleen heeft voorzieningen gevormd voor mogelijke verliezen, risico's of verplichtingen, ter egalisering van kosten, en voor beklemde middelen van derden. Het saldo van de voorzieningen is mede gebaseerd op schattingen.

Vanwege de subjectiviteit die hier inherent aan is, hebben wij tijdens de jaarrekeningcontrole aandacht besteed aan de onderbouwing en de plausibiliteit van de uitgangspunten en veronderstellingen die ten grondslag liggen aan het berekenen van de voorzieningen.

Een nieuwe voorziening ten opzichte van 2021 betreft de voorziening verlofsparen. Met het ingaan van de nieuwe cao gemeenten per 1 januari 2022 wordt ambtenaren de mogelijkheid geboden om verlof om te zetten in spaarverlof. Dit spaarverlof kent geen eindtermijn en vervalt hiermee dan ook niet. Hiervoor dient een voorziening te worden gevormd. De gemeente heeft een voorziening gevormd van € 705.000.

De voorziening middelen derden ter hoogte van € 3,6 miljoen bestaat met name uit de voorziening riolering en afvalverwijdering (€ 2,8 miljoen). Bij deze voorziening is geen sprake van een schattingselement. De voorziening is namelijk gebaseerd op de overschotten of tekorten op de producten riolering en afval (conform artikel 44, lid 2 BBV). De voorziening ter egalisering van kosten, ad € 4,7 miljoen, bestaat voornamelijk uit de voorziening groot onderhoud voor de Domijnen, parkeergarages en parkeerinstallaties (respectievelijk € 2,5 miljoen, € 1,0 miljoen en € 0,7 miljoen). Het schattingselement ziet toe op het daadwerkelijk uitvoeren van het onderhoud. Organisatorisch blijft het inschatten en tijdig verwerken van de verschillen tussen ingeschat en werkelijk uitgevoerd onderhoud een complex proces. Wij onderschrijven het belang van het optimaliseren van het proces van het administratief bijwerken van de onderhoudsvoorzieningen. Wij hebben vastgesteld dat aan de voorzieningen een actueel onderhoudsplan ten grondslag ligt.

Daarnaast is er een voorziening voor risico's gevormd van € 0,2 miljoen, die met name bestaat uit de voorziening voor binnenstedelijke projecten van € 0,2 miljoen die voortkomt uit contractuele verplichtingen.

Hierbij is het schattingselement van beperkte omvang. Dit geldt tevens voor de voorziening voor verplichtingen en verliezen (€ 3,6 miljoen), die voornamelijk bestaat uit de pensioenvoorziening gewezen wethouders. Deze bestaat uit de ontvangen uitkeringen uit de herverzekering en uit het eigen risico op de pensioenverplichting dat de gemeente per 31 december 2022 zelf draagt (€ 2,6 miljoen). Een schattingselement is de doorlooptijd van de uit te betalen pensioenbetalingen. Nieuwe schattingselementen in boekjaar 2022 betreffen de vastgestelde sterftetabellen en de disconteringsvoet. De sterftetabellen worden landelijk bepaald door het Koninklijk Actuarieel Genootschap, terwijl de disconteringsvoet wordt vastgesteld door het Rijk.

Op basis van bovenstaande uiteenzetting komen wij tot de conclusie dat er sprake is van beperkte schattingselementen in de voorzieningen, hetgeen betekent dat de voorzieningen veelal gebaseerd zijn op (harde) externe onderbouwingen.

Waardering financiële vaste activa

'Mijn Streekwarmte' is een verbonden partij waarvan de gemeente op dit moment nog volledig eigenaar is. Het doel van de BV is het - door middel van joint ventures - promoten van groene energie in de gemeente Sittard-Geleen, via de dochters het Groene Net B.V. en Het Groene Net Ontwikkel B.V.

Gedurende 2020 heeft er besluitvorming plaatsgevonden, naar aanleiding waarvan de aandelen van Het Groene Net B.V. zijn volgestort. Daarnaast heeft er een verwatering van de aandelen plaatsgevonden. Dit heeft gevolgen voor de zeggenschap in Het Groene Net B.V. via Mijn Streekwarmte. Deze is namelijk gedaald naar 35%, doordat Ennatuurlijk via de verwatering verhoudingsgewijs meer aandelen heeft verworven.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Sociaal domein

Het aandelenkapitaal in Mijn Streekwarmte B.V. is opgenomen onder de financiële vaste activa voor een waarde van € 2,5 miljoen. Conform het BBV worden activa gewaardeerd tegen historische kostprijs of lagere marktwaarde. De gemeente heeft dit op de juiste wijze verwerkt in de jaarrekening. Conform de jaarrekening van Mijn Streekwarmte is de waardering van het aandelenkapitaal gelijk aan het eigen vermogen van Mijn Streekwarmte B.V. (maatschappelijke waarde), zoals opgenomen in de gemeentelijke jaarrekening. Er is echter wel sprake van een onzekerheid van € 112.000, omdat de gemeente de jaarrekening van Mijn Streekwarmte niet tijdig ontvangt. In de afgelopen jaren heeft de gemeente de waardering gecorrigeerd op basis van conceptcijfers. Deze blijken echter jaarlijks af te wijken van de definitieve jaarrekening. De huidige waardering in de jaarrekening is bepaald op basis van de definitieve jaarrekening 2021 van Mijn Streekwarmte B.V. Het verschil met de conceptcijfers 2022 bedraagt € 112.000. Wij nemen dit mee als onzekerheid, omdat Mijn Streekwarmte B.V. nog geen definitieve cijfers kan aanleveren. Dit is het gevolg van de timing van het aanleveren van de jaarrekening door Mijn Streekwarmte B.V.

Los hiervan heeft de gemeente Sittard-Geleen in de jaarrekening 2022 een nominale vordering verantwoord van € 1,9 miljoen (2021: € 2,4 miljoen), betreffende in het verleden gemaakte kosten die nog afgerekend dienen te worden met diverse partijen, zoals bijvoorbeeld de gemeenten Stein en Beek. Voor de totale vordering per 31 december 2022 heeft de gemeente een voorziening gevormd van € 1,3 miljoen. Derhalve is er een nettovordering van € 0,6 miljoen opgenomen in de jaarrekening. De voorziening op de vordering is opgesteld in overeenstemming met de eigen richtlijnen voor risico-inschattingen. Wij achten deze uitgangspunten voor het vormen van de voorziening plausibel. Wij zullen de ontwikkelingen blijven volgen tijdens de controle van het komende boekjaar.

Lasten Jeugd

De totale lasten Jeugd, zoals opgenomen in de jaarrekening 2022, bedragen circa € 32,8 miljoen. De grootste financiële stromen voor de lasten Jeugd lopen via de financiële back-office van de gemeente Maastricht (centrumregeling). Met inachtneming van de financiële verantwoording van de gemeente Maastricht bedragen de lasten Jeugd 2022 voor de gemeente Sittard-Geleen € 31,2 miljoen (hieronder uitgesplitst).

Dit bedrag is tevens als zodanig verantwoord in de jaarrekening 2022. Deze kosten betreffen de Zorg in Natura (€ 27,7 miljoen), het Gedwongen Kader (€ 1,7 miljoen), de Jeugdzorgplus (€ 0,5 miljoen), de kosten crisis (€ 0,7 miljoen), de kosten van het Landelijk Transitie Arrangement (€ 0,4 miljoen) en de bijdrage in de uitvoeringskosten (€ 0,3 miljoen). Op 25 april 2022 is de, door de accountant van de gemeente Maastricht gewaarmerkte, verantwoording lasten Jeugd 2022 ontvangen. De overige € 1,6 miljoen betreft kosten die de gemeente Sittard-Geleen zelf maakt voor het uitvoeren van de regeling Jeugd.

Daarnaast hebben wij vastgesteld dat de afwikkeling van oude jaren (2017 tot en met 2021), die via gemeente Maastricht worden afgerekend, geen materiële impact heeft op de jaarrekening 2022 van de gemeente Sittard-Geleen.

Pgb-bestedingen

De pgb-bestedingen zijn (verplicht) belegd bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De accountant van de SVB heeft - net als in voorgaande jaren – bij de pgb-verantwoordingen voor Jeugd en Wmo over 2022 een controleverklaring met beperking verstrekt. De pgb-bestedingen over 2022 bedragen circa € 2,2 miljoen (2021: € 2,1 miljoen).

Uw organisatie heeft de vorig jaar getroffen aanvullende interne-beheersingsmaatregelen en interne controles ook over 2022 gehandhaafd c.q. uitgevoerd. In dit kader is onder andere nader onderzoek uitgevoerd bij een representatief aantal gebruikers van deze pgb-gelden. Hiermee is voldoende zekerheid verkregen over de prestatielevering en de rechtmatigheid van de pgb-bestedingen. Met de getroffen beheersmaatregelen en de uitgevoerde interne controles is voor de pgb-bestedingen over 2022 voldoende zekerheid verkregen wat betreft zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid van deze bestedingen.

.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Overlopende posten en situatie Rusland en Oekraïne

Budgetoverheveling en overlopende posten

De wettelijke grondslag van het financieel toezicht is neergelegd in de 'Gemeentewet', het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' en het 'Gemeenschappelijk financieel toezichtkader'. Gemeenten zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor hun financiële huishouding. Een structureel en reëel sluitende begroting is daarbij essentieel. Indien hiervan geen sprake is, dient in de meerjarenbegroting aannemelijk te worden gemaakt dat dit evenwicht alsnog tot stand wordt gebracht. Met het toezicht wordt beoogd een gezonde financiële situatie bij gemeenten te bevorderen.

Repressief toezicht is de regel, preventief toezicht is de uitzondering. Elke gemeente krijgt vóór 1 januari bericht over het toezichtregime voor het komende begrotingsjaar. De gemeente Sittard-Geleen valt onder meerjarig repressief toezicht. In het belang van het imago kan de tendentie bestaan dat de gemeente aan de maatschappij een bepaald resultaat wil laten zien (conform de door de raad goedgekeurde begroting). Als gevolg van politieke beslissingen en een veranderlijke regelgeving in de sector, kan er derhalve sprake zijn van (prestatie) druk. Indien de gemeente een positief resultaat behaalt, geeft dit de maatschappij een tegenstrijdig beeld van de problematiek in de sector. Een te negatief resultaat drukt weer op de financiële positie van de gemeente Sittard-Geleen. Derhalve is dit een mogelijke prikkel voor het al dan niet toepassen van budgetoverheveling.

Naar aanleiding van dit risico hebben wij extra aandacht besteed aan de overlopende posten in de jaarrekening, aangezien hier het risico van budgetoverheveling en het vormen van 'potjes' het grootst is. Dit betreft zowel de overlopende activa als de overlopende passiva.

Via uitgebreide detailcontroles hebben wij de overlopende activa en passiva gecontroleerd. Er was daarbij geen sprake van indicaties die zouden kunnen duiden op de situatie van het vormen van 'potjes' of budgetoverheveling.

Situatie Rusland en Oekraïne

De Oekraïne-crisis heeft in 2022 en 2023 belangrijke maatschappelijke en financiële gevolgen (gehad). Heel concreet en bekend is de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Daarnaast is sprake van een hoge inflatie en zijn de energieprijzen sterk gestegen als gevolg hiervan. Dit heeft niet alleen invloed gehad op de gemeente zelf, maar ook op haar burgers. Er zijn in dit kader ook initiatieven ontstaan, zoals energiemaatregelen, die door de gemeente zijn uitgevoerd.

Ondanks deze feiten heeft de crisis voor de gemeente Sittard-Geleen geen gevolgen wat betreft de continuïteit. De gemeente ontplooit bovendien geen activiteiten in of met Rusland en/of Oekraïne. De gemeente heeft de gevolgen ook als zodanig toegelicht in de jaarrekening.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Fraude, integriteit en naleving wet- en regelgeving

De beoordeling van het risico op materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving

Tijdens onze controle vragen wij u jaarlijks om ons inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking bevat als gevolg van fraude of het niet naleven van de wet- en regelgeving (corporate compliance).

Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken. Op dit moment bent u nog bezig met het actualiseren van de frauderisico-analyse. Wij adviseren u in dit verslag, net als in onze boardletter, om dit proces zo spoedig mogelijk af te ronden en het actualiseren van de frauderisicoanalyse tot een jaarlijks onderdeel van uw P&C-cyclus te maken. Volledigheidshalve vermelden wij dat wij geen signalen van (het vermoeden van) fraude hebben ontvangen gedurende onze controle.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college van burgemeester en wethouders, inclusief het invoeren en onderhouden van interne-beheersingsmaatregelen ten behoeve van de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, doordat er sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen of verkeerd voorstellen van zaken, of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge, maar geen absolute, mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben de accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben professionele Oordeels-vorming toegepast, in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Fraude en integriteit

Jaarlijks verkrijgen wij inzicht in de integriteitsmeldingen, die wij vervolgens doorspreken met uw organisatie. Wij hebben op basis van onze controle en naar aanleiding van deze besprekingen geen fraudegevallen geconstateerd.

Naleving van de Europese aanbestedingsregels

Uw gemeente voert in het kader van de controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels jaarlijks een uitgebreide 'spendanalyse' uit, waarbij de organisatie voorbereidende werkzaamheden uitvoert.

Wij constateren over 2022 een onrechtmatigheid als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels. Deze onrechtmatige aanbesteding betrof een casus inzake het inhuren van beveiliging, leidend tot een onrechtmatigheid van € 200.000. Daarnaast is sprake van een onzekerheid in de rechtmatigheid van de EU-aanbestedingen betreffende software, ten bedrage van € 243.000.

Ondanks de getroffen maatregelen kan uw gemeente in de praktijk, als gevolg van de complexiteit van de materie en de regelgeving, in combinatie met de hoeveelheid bij dit proces betrokken personen, toch op een relatief gemakkelijke wijze voor een verkeerde aanbestedingsprocedure kiezen. Hierdoor blijft de repressieve controle van belang. Daarbij moet deze afdeling in ieder geval expliciet nagaan of een opdracht via de juiste procedure 'in de markt' is gezet.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Overige bevindingen

Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden in de SiSa-bijlage geconstateerd

De procedure die uw gemeente moet naleven bij het aanleveren van de bestanden aan het CBS is ten opzichte van vorig jaar niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramien de SiSa-documenten aan het CBS aan te leveren.

Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2022. Hierbij controleren en evalueren wij de getrouwheid en de rechtmatigheid van de in de SiSa-bijlage verantwoorde gegevens (indicatoren).

Wij constateren dat de Rijksoverheid eind 2022 en begin 2023 wederom veel nieuwe SiSa-regelingen in het leven heeft geroepen. Bij uw gemeente heeft dit geleid tot in totaal 30 SiSa-regelingen. De toename van het aantal SiSa-regelingen en de (ver) late communicatie hierover vanuit de Rijksoverheid hebben geleid tot een extra druk en tijdbesteding met betrekking tot zowel het opstel- als het controleproces van de jaarrekening. Desondanks is de controle van de SiSa-bijlage tijdig afgerond.

Wij benadrukken dat u zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een ‘0’ is ingevuld, zijn wij volledigheidshalve wel bij uw organisatie nagegaan of deze ‘0’ terecht is ingevuld. U hebt deze aanpak aan ons bevestigd.

De (verplichte) tabel met fouten en onzekerheden inzake de SiSa-bijlage is opgenomen in bijlage B van dit accountantsverslag. Tijdens de controle hebben wij geen niet-gecorrigeerde financiële fouten of onzekerheden geconstateerd.

Wet normering topinkomens

Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij de naleving van de voorschriften met betrekking tot de Wet normering topinkomens (verder: de WNT) beoordeeld. De maximale bezoldiging voor topfunctionarissen van een gemeente bedraagt over boekjaar 2022 € 216.000. Voor de gemeente Sittard-Geleen geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Op grond hiervan concluderen wij dat de bezoldigingen van de gemeentesecretaris en de griffier voldoen aan de WNT. In 2022 zijn er geen ontslagvergoedingen aan topfunctionarissen uitgekeerd die een weerslag hebben op de WNT-verantwoording. De bezoldigingen van de topfunctionarissen zijn op een toereikende wijze in de jaarrekening toegelicht. Daarnaast dienen gemeenten de salarissen openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan - ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000. In 2022 hebben wij geen overschrijdingen van de grensbedragen voor topfunctionarissen en overige medewerkers geconstateerd.

Interne beheersing

Interne beheersing

De belangrijkste bevindingen inzake de interne beheersing op basis van de controle van het boekjaar 2022

Geen significante tekortkomingen in de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2022 een interim-controle uitgevoerd.

Deze interim-controle was gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle van de betrouwbaarheid en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze boardletter. Wij hebben geen onvervangbare of significante tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd.

Het college heeft de kaders voor de rechtmatigheids-verantwoording in concept opgesteld. Deze zijn noodzakelijk voor het verder invullen van de taken die horen bij de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast heeft de gemeente de vastlegging van de materiële processen en bijbehorende beheersmaatregelen in Engage afgerond. In Key2Control heeft de gemeente het interne-controleplan opgenomen, waarin de verdere interne-controlewerkzaamheden zijn uitgewerkt.

Tot slot constateren wij dat de interne controles voor de verhuuropbrengsten, aanbestedingen en grond-exploitaties alsnog op reguliere wijze zijn uitgevoerd.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving verdient aanvullende aandacht

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel over de jaarrekening zelf en is vanuit dit oogpunt niet direct gericht op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en/of de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Onze adviezen hebben betrekking op díe onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij geen volledigheid pretenderen. Voor de inhoudelijke bevindingen verwijzen wij u graag naar de eerdergenoemde Board letter.

Cyberrisico's

Cyber is een onlosmakelijk onderdeel geworden van onze samenleving. Dagelijks werken we met digitale oplossingen, zowel privé als zakelijk. Door gebruik van internet, interne netwerken en bedrijfsapplicaties hebben alle organisaties, ongeacht hun omvang, te maken met aan cyber gerelateerde risico's, zoals cybercrime. Als cyberrisico's zich voordoen, kunnen deze een (significante) impact hebben op de financiële systemen, op de interne-beheersingsmaatregelen, en op de jaarrekeningcontrole. Daarnaast kunnen deze risico's leiden tot reputatie- en imagoschade voor uw organisatie.

Aangezien iedere organisatie waardevolle informatie heeft te verliezen of ernstige schade kan lijden als de IT-infrastructuur (tijdelijk) niet meer beschikbaar is, benadrukken wij het belang van een cyberrisicoanalyse als vast onderdeel van het interne-controlesysteem dat erop is gericht bedrijfsrisico's te onderkennen, het belang en de waarschijnlijkheid daarvan in te schatten, en de interne beheersing daarop toe te spitsen.

Tijdens gesprekken heeft het management aangegeven zich bewust te zijn van cyberrisico's en zijn er voorbeelden gegeven van de manier waarop men deze beheerst, zoals het periodiek laten uitvoeren van zogenaamde 'penetratietesten' (een toets van een of meer computersystemen op kwetsbaarheden, waarbij deze kwetsbaarheden ook werkelijk gebruikt worden om in deze systemen in te breken).

Overige aangelegenheden

Overige aangelegenheden

Samenvatting van overige aangelegenheden en bepaalde vereiste communicaties

Onze communicatie met het management

Wij hebben het management ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen gevraagd aangaande zijn verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

Wij ontvangen bij het definitief afronden van onze controle van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sittard-Geleen een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening.

Geen meningsverschil met het college en het ambtelijk management, of beperking in de reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management geweest en er waren geen beperkingen tijdens het uitvoeren van onze controle.

Naar onze mening is ons tijdens het uitvoeren van onze controleopdracht door het management en de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bijlagen

Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van alle niet-gecorrigeerde controleverschillen groter dan de rapporteringstolerantie.

Aard van de controleverschillen	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	€ 0	€ 0
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode	**€ 501.000**	**€ 501.000**
(Sub) totaal getrouwheidsfouten	**€ 501.000**	**€ 501.000**
Extra absolute waarde rechtmatigheidsfouten	€ 0	€ 0
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding, Fido, etc.)	€ 200.000	€ 0
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	€ 0	€ 0
Overige rechtmatigheidsfouten	€ 0	€ 0
Totaal rechtmatigheidsfouten	**€ 701.000**	**€ 701.000**

- Het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid is opgenomen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018, het Addendum Kadernota rechtmatigheid 2021 en 2022, en het normenkader rechtmatigheid 2022, dat op 26 januari 2023 is vastgesteld door de gemeenteraad.
- Wij ontvangen bij het definitief afronden van onze controle van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sittard-Geleen een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening, waarin het college het bovenstaande bevestigt. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde, en daardoor niet-gecorrigeerde, afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college van burgemeester en wethouders heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van alle onzekerheden in de controle, groter dan de rapporteringstolerantie.

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Onzekerheid rechtmatigheid betreft tevens getrouwheid	**€ 122.000**	**€ 122.000**
Onzekerheid rechtmatigheid is per saldo ook een onzekerheid inzake getrouwheid	€ 0	€ 0
(Sub) totaal onzekerheden in de getrouwheidscontrole	**€ 122.000**	**€ 122.000**
Extra absolute waarde onzekerheden rechtmatigheid	€ 0	€ 0
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding, Fido, etc.)	€ 201.000	€ 0
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	€ 0	€ 0
Overige onzekerheden inzake rechtmatigheid	€ 0	€ 0
Totaal onzekerheden in de rechtmatigheidscontrole	**€ 323.000**	**€ 122.000**

- Het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid is opgenomen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018, het Addendum Kadernota rechtmatigheid 2021 en 2022 en het normenkader rechtmatigheid 2022, dat op 26 januari 2023 is vastgesteld door de gemeenteraad.
- Wij ontvangen bij het definitief afronden van onze controle van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sittard-Geleen een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening waarin het college het bovenstaande bevestigt. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde, en daardoor niet-gecorrigeerde, afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college van burgemeester en wethouders heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren, om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening.

De tabel hierna bevat een weergave van díe onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
N.v.t.		-

Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2022

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheids- en rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2022, evenals over de fouten en onzekerheden betreffende de specifieke uitkeringen die onder SiSa vallen.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening is als volgt:

- Getrouwheidsoordeel: goedkeurend
- Rechtmatigheidsoordeel: goedkeurend

Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of er, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

SiSa-code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
JenV A5B	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t
JenV A9	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	N.v.t.	€ 0	N.v.t
JenV A14B	Regeling specifieke uitkering Gemeente in verband met de versterking van de lokale radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme 2022 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t
JenV A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	N.v.t.	€ 0	N.v.t
JenV A18B	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	N.v.t.	€ 0	N.v.t
BZK C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	N.v.t.	€ 0	N.v.t
BZK C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	N.v.t.	€ 0	N.v.t
BZK C43	Regeling reductie energieverbruik woningen	N.v.t.	€ 0	N.v.t
BZK C47	Volkshuisvestingsfonds	N.v.t.	€ 0	N.v.t
BZK C55	Aanpak energiearmoede	N.v.t.	€ 0	N.v.t
Subtotaal			**€ 0**	

Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2022

Vervolg van de tabel met bevindingen controle SiSa-bijlage 2022:

SiSa-code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t
BZK C79	Specifieke uitkering bevolkingsdaling	N.v.t.	€ 0	N.v.t
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	N.v.t.	€ 0	N.v.t
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t
OCW D21	Specifieke uitkering impuls jongerencultuur	N.v.t.	€ 0	N.v.t
IenW E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	N.v.t.	€ 0	N.v.t
IenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t
EZK F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	N.v.t.	€ 0	N.v.t
EZK F20	Regeling specifieke uitkering Impulsaanpak winkelgebieden	N.v.t.	€ 0	N.v.t
Subtotaal			**€ 0**	

Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2022

Vervolg van de tabel met bevindingen controle SiSa-bijlage 2022:

SiSa-code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
SZW G2	Gebundelde uitkering o.g.v. art 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB) _gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB) _gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 2_ gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 3_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 4_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 5_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G10	Wet inburgering_ gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_ gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2022

Vervolg van de tabel met bevindingen controle SiSa-bijlage 2022:

SiSa-code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
SZW G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Sittard-Geleen

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)', en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Sittard-Geleen in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of er sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde 'onafhankelijkheids-evaluatie'), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd als er sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders of een auditcommissie, overwegen wij ook een van deze instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij de gemeente Sittard-Geleen te rouleren.

Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Sittard-Geleen

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente Sittard-Geleen

Wij hebben een evaluatie gemaakt van de persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Tijdens deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam, heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of aan een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een (geschatte) waarde van meer dan € 100 ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

Deloitte.

Onder Deloitte wordt verstaan één of meer van Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten (tezamen, de “Deloitte organisatie”). DTTL (hierna ook te noemen “Deloitte Global”) haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten zijn juridisch gescheiden en onafhankelijke entiteiten, die elkaar niet kunnen verplichtingen of binden ten aanzien van derden. DTTL en iedere DTTL member firm en aan hen verbonden entiteit is aansprakelijk voor hun eigen handelen en nalaten, en niet voor het handelen of nalaten van een andere entiteit. DTTL verleent geen diensten aan cliënten. Raadpleeg www.deloitte.com/about voor meer informatie.

Deloitte levert toonaangevende audit- en assurance-, belasting- en juridische diensten, consulting, financial advisory, and risk advisory diensten aan bijna 90% van de Fortune Global 500® en duizenden particuliere bedrijven. Onze professionals leveren meetbare en blijvende resultaten die het vertrouwen van het publiek in kapitaalmarkten helpen versterken, klanten in staat stellen te transformeren en bloeien, en de weg wijzen naar een sterkere economie, een meer rechtvaardige samenleving en een duurzame wereld. Voortbouwend op zijn meer dan 175-jarige geschiedenis, omvat het bereik van Deloitte meer dan 150 landen en gebieden. Ontdek hoe de meer dan 345.000 mensen van Deloitte wereldwijd een impact maken die ertoe doet op www.deloitte.com.

Deze communicatie bevat louter algemene informatie en noch DTTL, noch haar wereldwijde netwerk van member firms of aan hen verbonden entiteiten verleent door middel van deze communicatie professioneel advies of diensten. Voordat u een beslissing neemt of actie onderneemt die van invloed kan zijn op uw financiën of uw bedrijf, dient u een gekwalificeerde professionele adviseur te raadplegen. Geen enkele entiteit in de Deloitte organisatie is verantwoordelijk voor enig verlies dat wordt geleden door een persoon die op deze communicatie vertrouwt.

© 2023. Neem voor informatie contact op met Deloitte Nederland.